

Správa o činnosti Slovenskej botanickej spoločnosti v roku 2013

Slovenská botanická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied (ďalej len Spoločnosť alebo SBS) aj v roku 2013 pracovala ako občianske združenie pri SAV. Centrum mala v Bratislave a popri ňom pôsobila v troch pobočkách: v Nitre, vo Zvolene a v Košiciach. Súčasťou Spoločnosti bolo 5 sekcií (algologická, dendrologická, fyziologická, pre výskum synantropnej flóry a vegetácie, systematickej botaniky a geobotaniky), 2 odborné skupiny (lichenologická, populačnej biológie rastlín) a 5 komisií (edičná, pre nomenklatúru domácich rastlín, pre nomenklatúru cudzokrajných rastlín, pre ochranu prírody, pre prácu s mládežou a pedagogická). Novými vedúcimi posledných dvoch zmienených pracovných skupín sa stali RNDr. Helga Kothajová a RNDr. Zuzana Kochanová, PhD. Prehľad o aktuálnej štruktúre Spoločnosti aj s personálnym obsadením jej jednotlivých zložiek je k dispozícii na stránke: www.sbs.sav.sk/structure.html.

Hlavný výbor SBS zasadal počas roka dvakrát. V roku 2013 bolo do Spoločnosti prijatých 16 nových členov, jeden člen ukončil členstvo na vlastnú žiadosť, jeden zomrel a 16-tim členské v Spoločnosti zaniklo podľa čl. 12, odst. 1b stanov (prehľad mien pozri nižšie). Stav členskej základne k 1. 1. 2014 tak bol 402 členov. Z tohto počtu bolo: 52 členov mimoriadnych (z toho 44 študentov, vrátane interných doktorandov), 41 zaslúžilých, 37 čestných a zvyšných 272 členov bolo riadnych. Aktualizovaný adresár členov je uverejnený na internetovej stránke www.sbs.sav.sk/members.html.

Aj v roku 2013 bola Spoločnosť zaregistrovaná medzi prijímateľov 2 % dane z ročného zúčtovania. Vďaka tejto možnosti pribudlo na konto SBS celkovo 929,18 €, za čo patrí všetkým darcom srdečná vďaka!

Valné zhromaždenie

Valné zhromaždenie SBS sa konalo 20. 3. 2013 v Bratislave v zasadacej miestnosti Botanického ústavu SAV (ďalej len BÚ SAV) na Dúbravskej ceste 9 za účasti 31 prítomných. V úvode zhromaždenia mali prednášky dvaja členovia Spoločnosti navrhovaní na Cenu P. Sillingeru: (1) Mgr. Jana Podroužková Medvecká, PhD.: *Prehľad nepôvodnej flóry Slovenska a príklady jeho využitia* a (2) Mgr. Marek Vaculík, PhD.: *Fytoremediácie s využitím rýchlorašticích drevín a možnosti zvýšenia bezpečnosti potravín aplikáciou kremika*.

V ďalšom priebehu valné zhromaždenie:

1. schválilo správu o činnosti a hospodárení SBS za rok 2012 a plán činnosti na rok 2013 spolu s rozpočtom na tento rok;

2. vzalo na vedomie správu revíznej komisie za rok 2012;
3. udelilo nasledovné ceny a vyznamenania:
 - titul *Čestný člen*: (1) Doc. RNDr. Sergejovi Mochnackému, CSc. (získal automaticky aj Holubyho pamätnú medailu), za prínos pre rozvoj botaniky na Slovensku a Spoločnosti;
 - *Holubyho pamätnú medailu*: (2) RNDr. Eleonóre Michalkovej, CSc., ako ocenenie jej publikačnej a editorskej činnosti v rámci významného botanickeho diela *Flóra Slovenska*;
 - titul *Zaslúžilý člen*: (3) RNDr. Janu Květovi, CSc., (4) Prof. RNDr. Karlu Prachovi, CSc. a (5) Doc. RNDr. Ľudmile Slovákovej, CSc., za ich prínos pre rozvoj botaniky na Slovensku a Spoločnosti;
 - *Cenu P. Sillingeru*: (6) Mgr. Jane Podroužkovej Medveckej, PhD. a (7) Mgr. Marekovi Vaculíkovi, PhD., za súbor publikácií vydaných v roku 2012;
4. vyjadrilo poďakovanie prispievateľom 2% z dane za ich podporu pre SBS, ako aj Mgr. Petrovi Kučerovi, PhD. za jeho dlhoročnú kvalitnú činnosť na poste výkonného a technického redaktora Bulletinu SBS.

Medzinárodné podujatia

V Košiciach sa v dňoch 9.–13. septembra 2013 konali v areály Univerzity Pavla Jozefa Šafárika nadväzujúce fyziologické konferencie pod názvami: 11. dni doktorandov experimentálnej biológie rastlín (9. september) a 13. konferencia experimentálnej biológie rastlín (10.–13. september). Organizovali ich Katedra botaniky ÚBEV PríF UPJŠ a Fyziologická sekcia SBS. Zo zahraničných účastníkov sa na nich v hojnej miere účastnili českí kolegovia.

Domáce podujatia s medzinárodnou účasťou

Algologická sekcia SBS pripravila v spolupráci so Slovenskou limnologickou spoločnosťou pri SAV tradičné jarné a jesenné algologicko-limnologické semináre, ktoré sa konali v Bratislave na BÚ SAV a na Ústave zoológie SAV. So zahraničnou účasťou bol minulý rok len *Jarný algologický a limnologický seminár*, ktorý sa konal 10. 4. 2013. Odznelo na ňom 7 referátov za celkovej účasti 17 poslucháčov. Zahraničnú prednášku predniesol dr. B. Uher (Viedenská univerzita, Team Phycology) na tému *Fenomén Spirogyra – Prečo strácať čas na závitnicovkách?*

Fyziologická sekcia SBS zorganizovala na Katedre fyziológie rastlín PríF UK v Bratislave v priebehu roka 2013 sedem prednášok zahraničných hostí. Tri sa konali na jar a štyri na jeseň. 27. 2. 2013 prednášal doc. RNDr. Ján Jásik, PhD. (Max Planck Institut, Germany) na tému: *Protein turnover explo-*

red by photoconvertible fluorescence tags; 17. 4. 2013 prednášali Mgr. Kateřina Breznenová (ÚEB AV ČR, Praha): *Vplyv RNA, skladovaných v peľovom vrečúsku, na vývin embrya* a Mgr. Ivan Kulich, PhD. (PříF UK Praha): *Autofágia na každý deň*. Na jeseň pokračovali fyziologicky zamerané prednášky na témy: 6. 11. 2013 doc. PharmDr. Peter Babula, PhD. (Veterinárni a farmaceutická univerzita Brno): *Vizualizace ROS a RNS*; 20. 11. 2013 Dr. Filis Morina (Univ. Belgrade, Serbia): *Zinc distribution and cell wall structure in bamboo plants in presence of Si*; 27. 11. 2013 Prof. Dr. Xiaojing Liu PhD. a dr. Zhixia Xie, PhD. (Chinese Academy of Sciences, China): *Environmental stress in crops of China – salinity*; 11. 12. 2013 Prof. RNDr. Eva Zažímalová, PhD. (ÚEB AV ČR, Praha): *Rostliny a morfogeneze: proč to nejde bez auxinu*. Účast' na prednáškach bola už stabilne pomerne vysoká – od 25 do 34 poslucháčov.

Sekcia systematickej botaniky a geobotaniky si 11. 11. 2013 pozvala do Bratislavy prednášať „čerstvého“ zaslúžilého člena SBS prof. RNDr. Karla Pracha, CSc. (Katedra botaniky BF JU v Českých Budějoviciach). Host' predniesol príspevok na tému *Využití spontánní sukcese při obnově narušených míst*, ktorý si vypočulo 25 poslucháčov.

Domáce podujatia

Jarný prednáškový cyklus prebiehal v mesiacoch január až máj 2013. Počas neho sa uskutočnilo okrem vyššie spomenutých zahraničných prednášok aj 8 prednášok od domácich autorov (po jednej v Bratislave a Košiciach, a po tri v Nitre a vo Zvolene). *Jesenný prednáškový cyklus* prebiehal od októbra 2013 do januára 2014 a odznelo na ňom 9 domácich prednášok (tri v Bratislave, jedna v Nitre, tri vo Zvolene a dve v Košiciach).

V roku 2013 sa konalo okrem uvedených osobitných prednášok aj viacero seminárov venovaných nasledovným témam: Východoslovenská pobočka SBS v spolupráci so ŠOP SR, Regionálnym centrom ochrany prírody v Prešove zorganizovala 21. 3. 2013 *XVII. pracovné stretnutie botanikov múzeí, vysokých škôl, botanických záhrad a štátnej ochrany prírody*, za účasti 7 hostí.

Stredoslovenská pobočka zorganizovala 22. 3. 2013 vo Zvolene za účasti 2 hostí a 5 prednášajúcich seminár pod názvom *Zaujímavé floristické nálezy*.

Lichenologická pracovná skupina *Cladonia* pripravila pre svojich sympatiizantov v rámci podujatia „Ukončenie lichenologického roka – *Vindemia lichenologica*“ aj v minulom roku seminár o témach, ktoré riešil lichenologický tím BÚ SAV v roku 2013. Seminár sa konal 13. 11. 2013 na BÚ SAV.

Sekcia fyziológie rastlín zorganizovala 14. 11. 2013 v rovnakých priestoroch *Seminár k životnému jubileu RNDr. Olgy Erdelskej, DrSc.* za prítomnosti 42 hostí.

Západoslovenská pobočka SBS si 2. 12. 2013 na *Seminári k životnému jubileu doc. RNDr. Vladimíra Řehořka, CSc.* konanom na Katedre botaniky SPU v Nitre pripomenula život a dielo tohoto významného botanika. Na podujatí si 42 účastníkov vypočulo 5 referátov. Jubilanta prišiel osobne vyznamenať cenou SPU v Nitre aj jej rektor prof. P. Bielik.

Jesenný algologicko-limnologický seminár sa konal 5. 12. 2013. Zúčastnilo sa ho 19 hostí, ktorí si vypočuli 4 prednášky.

Program akcií SBS konaných v Bratislave sa aj v minulom roku ukončil na BÚ SAV, kde Sekcia systematickej botaniky a geobotaniky zorganizovala 11. 12. 2013 už 13. ročník informačno-spoločenského podujatia *Kuriózne zbery, nové nálezy a iné novinky z flóry Slovenska alebo poznatky zo zahraničných ciest*. Zúčastnilo sa na ňom 30 poslucháčov, ktorí si vypočuli 7 referátov. Akcia s tradičnou predvianočnou sviatočnou náladou mala opäť veľmi priaznivú odozvu medzi živo diskutujúcimi účastníkmi.

Účasť na zahraničných podujatiach

Členovia Algologickej sekcie prezentovali výsledky svojho výskumu na nasledovných podujatiach: 32. medzinárodná konferencia Poľskej algologickej spoločnosti v Poznani; 54. pracovná konferencia Českej algologickej spoločnosti v Třeboni; Konferencia mladých algológov ČR „Chantransia“; Vedecké štvrtky na Opatovickom mlyne na Mikrobiologickom ústave AV ČR; Hydrobiologické kurzy 2013; 3rd International Conference on Algal Biomass, Biofuels, Bioproducts, Toronto, Canada a 19th Symposium International Society for Cyanophyte Research na John Carroll University, Cleveland/OH, USA. Okrem toho prof. F. Hindák viedol dva lektorské kurzy na podujatiach: *Cyanobacteria and green algae determination* (32nd Conference PFS, Konin-Mikorzyn) a *Povrchové vody – vybrané skupiny rias a siníc* (Hydrobiologický kurz VÚVH, Bratislava).

Exkurzie

Veľmi bohatá bola v roku 2013 exkurzná činnosť, do ktorej sa zapojili prakticky všetky zložky Spoločnosti. Jej program sa začal už 23. 3. 2013 exkurziou 10 účastníkov *Po stopách Gagea bohemica v Zoborských vrchoch*. Pripravila ju Západoslovenská pobočka pod vedením Mgr. J. Košťála, PhD.

Lichenologická pracovná skupina *Cladonia* zorganizovala 18. 4. 2013 v rámci podujatia „Otvorenie lichenologického roka – *Apertio anni lichenologici*“ exkurziu na *Hundsheimer Berg* v Rakúsku. Viedla ju vedúca pracovnej skupiny Mgr. A. Guttová, PhD.

Západoslovenská pobočka pripravila 29. 4. 2013 *Dendrologickú exkurziu na Zoborskú lesostep*. Viedol ju Ing. P. Eliáš, PhD., ktorý sprevádzal 7 účastníkov.

Aj v minulom roku sa uskutočnil autobusový jednodňový zájazd, tento raz za botanickými zaujímavosťami južnej časti Stredného Slovenska, nazvaný *Krupinská planina a Poiplie*. Organizovala ho 16. 5. 2013 Stredoslovenská pobočka za účasti 11 prítomných.

Východoslovenská pobočka pripravila pod vedením Mgr. V. Kolarčika, PhD. 18. 5. 2013 *Exkurziu na Folkmarské skaly* s 2 účastníkmi.

V rovnaký deň sa na západe Slovenska konal *Retrovýlet do Svätajurského Šúru* po trase náučného chodníka zo Sv. Jura cez Jurský Šúr a Panónsky háj do Čiernej vody, zorganizovaný Sekciou systematickej botaniky a geobotaniky pri príležitosti 50. výročia úmrtia významného bratislavského floristu Klementa Ptačovského. Viedol ho RNDr. M. Valachovič, CSc. za účasti 7 záujemcov.

Sekcia pre výskum synantropnej flóry a vegetácie zorganizovala 28. 5. 2013 exkurziu s názvom *Floristické zaujímavosti riečneho prístavu v Bratislave*. Zameraná bola na sledovanie flóry a vegetácie v kofajiskách, na prekladiskách tovarov a v iných častiach prístavu. 21 účastníkov absolvovalo po botanizovaní v prístave aj spoločenské posedenie s občerstvením. Vedúcimi boli dr. J. Májeková, dr. M. Zalíberová a Ing. P. Eliáš.

Pracovná floristicko-fytocenologická exkurzia nazvaná *Po stopách Doc. Jána Futáka (Kremnické vrchy)*, viedla v dňoch 18.–19. 6. 2013 do južnej časti Kremnických vrchov (okolie Zvolena). S organizačnou spoluúčasťou Stredoslovenskej pobočky a Sekcie systematickej botaniky a geobotaniky a pod terénnym vedením Mgr. D. R. Letza, PhD. boli 8 účastníkmi postupne preskú-mané lokality v okolí Zvolena, Kováčovej a Turovej. Cieľom bolo porovnať aktuálny stav ich flóry a vegetácie s poznatkami, ktoré z tohto regiónu uverejnil J. Futák pred ca 70 rokmi. Výsledky inventarizácie budú prezentované na pripravovanej Konferencii ku 100. výročiu narodenia J. Futáka v r. 2014.

Do činnosti SBS sa 28. 9. 2013 zapojila aj Komisia pre ochranu prírody, a to *Exkurziou na Ostrovné lúčky pri Bratislave*. Vedúcimi boli Mgr. A. Kovarik,

RNDr. H. Kothajová a Ing. L. Skurka z RCOP Bratislava. Trasu Rusovce – Ostrovne lúčky – zdrž Hrušovo – Čuňovo absolvovalo 10 záujemcov.

Západoslovenská pobočka pripravila exkurziu aj na jeseň, dňa 7. 10. 2013, s názvom *Lesk a bieda slanísk v katastri Hornej Kráľovej: halofytná flóra versus poľnohospodárstvo*. Viedol ju Ing. P. Eliáš, PhD. a floristike sa prišlo podučiť 8 účastníkov.

Netradičnú algologickú exkurziu usporiadala 12. 10. 2013 Algologická sekcia. Viedol ju dr. B. Uher (Viedenská univerzita, Team Phycology) a zameraná bola na *Sinice a riasy mŕtveho ramena Dunaja a priesakových ramien zásobovaných podzemnou vodou*.

Edičná činnosť

V roku 2013 vyšiel 35. ročník časopisu *Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti*, rozdelený do dvoch čísiel 35/1 a 35/2, s celkovým rozsahom 259 strán. Okrem informácií zo života Spoločnosti obsahuje 12 odborných článkov, viacero krátkych správ, vrátane nekrológov, životných jubileí, recenzií a informácií o nových floristických a fytoecnologických nálezoch. Od polovice roka vystriedali vo funkcii výkonného a technického redaktora časopisu Mgr. Petra Kučeru, PhD. kolegyne z Katedry botaniky PriF UK v Bratislave Ing. Mgr. Eva Brutovská a Mgr. Andrea Sámelová.

V roku 2013 vyšli aj dva tradičné *Informačné materiály SBS 1/2013* a *2/2013*, obsahujúce okrem kalendára prednášok a iných podujatí aj informácie o zaujímavých publikáciách.

Členovia SBS sa aktívne podieľali aj na príprave ďalších domácich publikácií a periodík, ktoré nevydáva SBS, napr. *Biologia* (Bratislava), *Reussia*, *Thaiszia* – *Journal of Botany* a iných.

Spolupráca s inými spoločnosťami

Algologická sekcia spolupracovala so Slovenskou limnologickou spoločnosťou pri SAV, Českou botanicou spoločnosťou a Českou algologickou spoločnosťou.

Lichenologická pracovná skupina naďalej spolupracovala s bryolichenologickou sekciou Českej botanickej spoločnosti.

Fyziologická sekcia SBS bola aj v uplynulom roku aktívnym členom FESPB (The Federation of European Societies of Plant Biology).

Personálie

Noví členovia SBS prijatí v roku 2013

Riadni členovia:

Ing. Tomáš Bibeň, technik okrasnej škôlky, Arborétum Mlyňany SAV,
Vieska nad Žitavou,

Ing. Mgr. Eva Brutovská, lektorka, Katedra botaniky PríF UK, Bratislava,
RNDr. Ivana Fialová, PhD., vedecká pracovníčka, BÚ SAV, Bratislava,

Ing. Ľudmila Galuščáková, PhD., odborná asistentka, Katedra botaniky
a genetiky FPV UKF, Nitra,

RNDr. Jana Kohanová, biológ – lektorka, Katedra fyziológie rastlín PríF
UK, Bratislava,

RNDr. Zuzana Lukáčová, PhD., odborná asistentka, Katedra fyziológie rast-
lín PríF UK, Bratislava,

Mgr. Andrea Sámelová, lektorka, Katedra botaniky PríF UK, Bratislava,

Ing. Mgr. Blažena Sedláková, strážkyňa, Správa TANAPu, Tatranská Štrba,

Mgr. Lenka Šimková, odborná pracovníčka, BÚ SAV, Bratislava,

Ing. Zuzana Václavová, krajinárka, Správa CHKO Kysuce, Čadca.

Mimoriadni členovia:

Bc. Kristián Bacsa, študent, Katedra environmentálnej ekológie PríF UK,
Bratislava,

Ing. Adela Kišacová, interná doktorandka, Katedra botaniky SPU, Nitra,

Mgr. Denis Líška, interný doktorand, Katedra fyziológie rastlín PríF UK,
Bratislava,

Juraj Nechaj, študent, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava,

Bc. Alena Rendeková, študentka, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava,

Ing. Michal Žabka, interný doktorand, Katedra botaniky SPU, Nitra.

Povinnosťou študujúcich mimoriadnych členov je po skončení štúdií ozná-
miť túto skutočnosť na sekretariát SBS.

Členstvo v SBS v r. 2013 ukončila:

Mgr. Danica Kučerová.

V roku 2013 sa SBS navždy rozlúčila s:

Prof. RNDr. Jozef Šteffek, CSc.

Čeť jeho pamiatke!

Členstvo v SBS v r. 2013 zaniklo:

Mgr. Anton Čaja, RNDr. Beata Dedičová (rod. Hajóssyová), PhD., Ing. Margita Holobradá, CSc., RNDr. Jozef Kováčik, PaedDr. Erika Maliníková, Ing. Martina Mihaliková, Mgr. Branislav Mikuška, Mgr. Agnesa Mojžišová, RNDr. Vlasta Onderíková, CSc., Mgr. Vladimír Pavlovič, PhD., RNDr. Vítězslav Plášek, PhD., Mgr. Drahoslava Pukajová, Matúš Ružička, Ing. Peter Tomáš, Mgr. Lucia Valentová, Ing. Marek Žiačik.

Jubileá

V roku 2014 si pripomíname životné jubileá týchto členov SBS:

Ing. František Bača (23. 11. 1944), RNDr. Viera Cirbusová (29. 11. 1954), RNDr. Alžbeta Cvachová (14. 11. 1944), RNDr. Svetlana Gáperová (22. 3. 1964), Ing. Ladislav Greguss, CSc. (1. 6. 1934), RNDr. Iva Hodálová, CSc. (14. 4. 1964), Ing. Viktória Chilová (9. 10. 1964), RNDr. Ivan Jarolímek, CSc. (11. 7. 1954), RNDr. Ján Kliment, CSc. (13. 5. 1954), RNDr. Tibor Králik (24. 1. 1954), doc. Ing. Eva Križová, PhD. (11. 10. 1944), RNDr. Miroslava Luxová, CSc. (24. 1. 1954), prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD. (14. 1. 1964), RNDr. František Mercel, CSc. (18. 8. 1944), RNDr. Vladimír Migra (13. 2. 1954), RNDr. Pavol Múdry, CSc. (23. 1. 1954), RNDr. Marta Nižňanská (11. 8. 1954), MUDr. Andrej Novák (18. 10. 1954), Ing. Július Oszlányi, CSc. (19. 9. 1944), Mgr. Eva Pietorová (27. 2. 1954), RNDr. Katarína Rajcová (8. 6. 1964), Ing. Peter Sabo, CSc. (17. 3. 1954), RNDr. Terézia Salajová, CSc. (5. 1. 1954), prof. Ing. Ján Supuka, DrSc. (12. 4. 1944), RNDr. Antónia Šrobárová, DrSc. (4. 1. 1944), RNDr. Ondrej Ťavoda (13. 5. 1954), Ing. Jaroslav Vlčko, CSc. (3. 4. 1964), RNDr. Marta Vozárová (31. 8. 1944), doc. RNDr. Janka Zlinská, CSc. (5. 11. 1954).

Jubilantom srdečne blahoželáme!

Pod'akovanie

Hlavný výbor SBS ďakuje Rade vedeckých spoločností pri SAV za finančnú dotáciu na chod Spoločnosti a vydanie vyššie uvedených publikácií, ktoré sú uložené v archívoch SBS aj SAV.

Ďakujeme taktiež všetkým funkcionárom i členom SBS, ktorí organizačne, odborné alebo svojou účasťou prispeli k uskutočneniu podujatí organizovaných Spoločnosťou. Pod'akovanie patrí taktiež členom redakčnej rady Bulletinu SBS ako aj výkonným redaktorom časopisu za ich svedomitú prácu pri príprave publikácií SBS.

PAVOL MEREĎA ml
vedecký tajomník SBS